

*Ступак О. Ю., д.п.н., доцент,
Український державний університет імені М.П.Драгоманова*

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

В умовах пандемії значна частина освітнього процесу була переведена в дистанційний режим. Це сприяло адаптації навчальних дисциплін до онлайн режиму, що вимагало використання сучасних цифрових інструментів для оформлення лекцій, проведення семінарсько-практичних занять для збереження якісного освітнього процесу та засвоєння знань майбутніми педагогами. Дослідивши питання кількості та якості використання цифрових інструментів під час підготовки майбутніх педагогів, можна зробити висновок, що рівень наповнення цифровими інструментами професійної підготовки здобувачів залишається досить низьким, тоді як запит від студентів високий, оскільки вони їх розглядають як необхідні навички в роботі вчителя.

Мета: аналіз можливостей використання цифрових інструментів для створення презентацій, онлайн-занять процесі підготовки викладача до дистанційного освітнього процесу.

Ефективне онлайн-викладання поєднує знання про дизайн курсу зі стратегіями підтримки студентів у досягненні результатів навчання. Наведемо основні принципи дистанційної освіти, дотримання яких сприяє забезпеченню ефективної взаємодії учасників дистанційного освітнього процесу.

Принципи дистанційної освіти:

1. Дуже важливо налагодити регулярні зустрічі між науково-педагогічним працівником і студентом, щоб викладач міг перевірити, чи всі інструкції зрозумілі, а студент знав, як виконати своє завдання. Студент може продемонструвати рівень розуміння на сьогоднішній день, а викладач може відповісти безпосередньо, додавши додаткові допоміжні матеріали та методи або налаштувавши подальший робочий процес.

2. У дистанційній освіті роль вчителя є фасилітація. Його роль полягає не в тому, щоб передати всі знання, а в тому, щоб налаштувати процеси, щоб учень міг вирішити, які матеріали та способи роботи йому більше підходять для досягнення заданих знань або навичок. Учитель повинен сприяти підходу, орієнтованого на студента. Дайте студентам багато варіантів вибору власних проєктів, тем і завдань. Коли ви дозволяєте їх бути гнучкими, ви заохочуєте їх активний підхід до навчання та творчості.

3. Викладач повинен переконатися, що всі завдання та зміст курсу чітко розміщені на одній платформі. Це заощадить студентам час на відстеження інформації та вони зможуть повністю зосередитися на змісті навчального матеріалу. Необхідні чіткі інструкції. Ви також зможете вчасно надати студентам підтримку, коли виникнуть технічні труднощі. Необхідно забезпечити сприятливе середовище для всіх студентів.

4. Спільна робота та проєкти для невеликих навчальних груп найкраще імітують природне середовище в аудиторії. Не забувайте про них під час онлайн-навчання. Ці заходи сприяють більш соціальному середовищу. Студенти не люблять відчувати себе ізольованими в своїх класах. Важливо включати заходи з вирішення проблем.

5. Встановіть чіткі правила роботи та спілкування. Студентам корисно знати, коли вони можуть отримати відповідь на свою електронну пошту або коли вони отримають відгук щодо свого завдання. Надайте дуже детальну програму, яка включає всі завдання, обов'язкову літературу, терміни виконання та пояснення того, як вони будуть оцінюватися. Використання поточного та підсумкового оцінювання та аналітики курсу може допомогти контролювати взаємодію студентів та їх розвиток.

6. Ефективні онлайн-викладачі розуміють, що залучення студентів онлайн є важливою частиною цифрової грамотності. Створіть культуру навчання, яка виховує у ваших учнів допитливість і критичне мислення. Навчіть їх досліджувати та критично ставитися до джерел, з яких вони черпають, і заохочуйте медіа та цифрову грамотність.

7. Включить криголам на початку заняття. Запитайте учнів, як вони себе почувають? Важливо зменшити соціальну ізоляцію.

В умовах швидких темпів розвитку цифрових технологій, все більшого попиту набирають хмарні сервіси, онлайн-платформи та ресурси для візуалізації інформації, створення інфографіки та презентацій. На допомогу освітянам у процесі підготовки освітніх компонентів, зокрема лекційних занять, особливо в умовах дистанційного навчання доречним є використання різних способів візуалізації теоретичної інформації. На допомогу в цьому можуть бути використані наступні ресурси: Canva, Prezi, Nearpod тощо.

Canva (<https://www.canva.com>) – це безкоштовний графічний редактор, який чудово підходить як новачкам у дизайні, так і досвідченим професіоналам. У Canva сотні шаблонів для різних завдань: від презентацій, публікацій у соціальних мережах, плакатів, листівок та відео до буклетів, візиток, анімованих публікацій в Інстаграм та подарункових сертифікатів.

Даний ресурс дає можливість створити власні унікальні презентації, інфографіки, плакату, документів в форматі А4, відео, публікації для соціальних мереж, логотипу, буклету

тощо. Після вибору готового шаблону ви можете змінити будь-які елементи. Наприклад, фотографію або текст.

Prezi (<https://prezi.com>) – англomовний онлайн-сервіс для створення презентацій, відео, інфографіки, що дозволяє візуалізувати інформацію, змінюючи масштаб зображення в процесі перегляду.

Найбільш поширеною функцією *Prezi* є створення саме презентацій в не лінійному форматі. Відмінною можливістю є згорнення презентації в одну картинку, і навпаки збільшення кожного окремого елемента для детального ознайомлення.

Nearpod (<https://nearpod.com>) – це унікальна англomовна онлайн-платформа, що дозволяє викладачам створювати та передавати студентам інтерактивні слайди, інтерактивні відео, гейміфікацію та дії, одночасно збираючи дані та уявлення про розуміння студентів – усе в одному місці. Безкоштовна версія платформи має всі базові функції, а також пам'ять 100 МБ та можливість одночасного користування до 40 студентів під час уроку.

Функції *Nearpod* «Content» («Зміст») дають змогу пропонувати учням мультимедійний зміст під час уроку. Завдяки вмісту та функціям діяльності *Nearpod* ви можете представляти інформацію та перевіряти розуміння різними способами. Наприклад можна додавати: Slides (слайди), Video (відео), Web content (посилання), Simulation (інтерактивні симулятори), Nearpod 3D (3D візуалізацію), VP Field Trip (екскурсійний віртуальний тур), Sway (готові шаблони інтерактивних презентацій на широку тематику), Audio (аудіо), PDFviewer (файли).

Функції *Nearpod* «Activities» («Дії») дозволяє збирати відповіді від ваших учнів, які будуть відображені у звіті після уроку. Серед активностей можна обрати: Time to Climb (вікторина у вигляді змагань між учасниками); Open-Ended Question (відкриті відповіді на питання); Matching Pairs (співставлення зображень з текстом чи тексту з текстом); Quiz (вікторина з кількома варіантами); Flipgrid (додавання URL-адресу теми з огляду); Draw it (запитання за допомогою фото, відео та тексту); Collaborate Board (інтерактивний інструмент для мозкового штурму, обговорення відповідей в реальному часу за допомогою зображень, графіки та тексту); Poll (голосування за варіанти відповідей); Fill in the Blanks (заповнити пропуски з використанням відповідей); Memory test (оцінити знання за допомогою відповідної гри).

Використання онлайн-дошок розширює можливості візуалізації теоретичної інформації під час лекційних занять, з використанням зображень, відео матеріалу, схем, ментальних карт, різнокольорових стікерів тощо. Водночас такий підхід сприяє інтерактивної взаємодії всіх студентів шляхом спільної групової роботи над певними темами на онлайн дошці.

Miro (<https://miro.com>) – це англomовний багатофункціональний ресурс, що дає можливість віддаленим командам спілкуватися та співпрацювати в різних форматах без обмежень щодо фізичного розташування та місця для зустрічі. У 2011 році Андрію Хусіду знадобився для його дизайнерського агентства засіб, щоб передавати ідеї клієнтам, які не були в одній кімнаті. Створена ним віртуальна дошка під назвою RealtimeBoard переросла в надійну платформу для візуальної співпраці, що тепер відома як Miro.

Miro є одним із програмних інструментів, що найшвидше розвивається через значний перехід на віддалену роботу, спричинений пандемією COVID. Це дійсно може зробити ваші зустрічі чи семінари більш наочними, спільними та привабливими. Кожна дошка нескінченна, а рамки діють як сторінки. Немає необхідності починати з нуля – просто виберіть готовий шаблон із запропонованої бібліотеки, що розвивається. Ви можете легко переміщатися по дошці за допомогою фреймів і додавати різні типи вмісту. Кожна дошка автоматично зберігається у вашому обліковому записі.

Jambord (<https://jamboard.google.com>) є однією з функцій Gmail, представляє собою онлайн-дошку досить доступну у використанні. З її допомогою можна не лише представляти інформацію малюнками, зображеннями, надписами, аде й організувати роботу в групах за певними темами на різних сторінках одного Jambord.

Jamboard – це безкоштовна цифрова дошка, яка дає змогу співпрацювати в режимі реального часу за допомогою пристрою Jamboard (55-дюймова цифрова дошка, яка працює зі службами G Suite), веб-браузера або мобільного додатка. Обмеженням базової версії є створення лише 3х дошок та використання до 25 МВ пам'яті. Тоді як платна версія не обмежує кількість дошок та до 250 МВ пам'яті.

Отже, проведений аналіз використання ресурсів для створення презентацій сприяє урізноманітненню освітнього процесу під час лекційних занять в умовах дистанційного навчання. Водночас використання різних ресурсів викладачами закладів вищої освіти сприяє підвищення рівня цифрової компетентності студентів. Резюмуючи представлені алгоритми використання сучасних і досить поширених ресурсів для створення онлайн-дошок можна відзначити їх доступність та широку можливість для інтерактивного освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Спільний доступ до ресурсів сприяє залученню студентів до спільної роботи під час практичних занять, організації групової чи індивідуальної роботи.

Список використаних джерел:

1. Ступак О., Косаткова М. Цифрові інструменти у підготовці майбутніх фахівців: методичний посібник: Вид-во РПК «СМУК». 2022. 74 с.